Lietas Nr. A420331513
Lietas arhīva Nr. AA43-0868-15

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā **2015.gada 12.maijā**

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Dz.Amerika,
tiesneses S.Kanenberga un D.Makarova

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Skanstes 12" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Finanšu departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, sakarā ar Rīgas domes Finanšu departamenta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 5.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Skanstes 12" (turpmāk – pieteicēja) pieder nekustamais īpašums /Adrese A/ (kadastra /kadastra numurs A/) (turpmāk – Zemes vienība Nr.1), uz kura izbūvēta īslaicīgas lietošanas būve – autostāvvieta. Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2012.gada 5.decembra lēmumu Nr.PIP-12-13146-1s/08-02 „Par nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem" Zemes vienībai Nr.1 noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis „Komercdarbības objektu apbūve" (kods 0801).

Nepiekrītot sākotnēji pieņemtajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja, norādot, ka Zemes vienības Nr.1 stāvoklis dabā un tās faktiskais pielietojums atbilst lietošanas mērķim „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

[2] Ar Rīgas domes Finanšu departamenta (turpmāk – Departaments vai atbildētājs) 2013.gada 11.februāra lēmumu Nr.DF-13-31-nd/1.8 (turpmāk – Lēmums) Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2012.gada 5.decembra lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Atbilstoši pieteicējas sniegtajai informācijai zemes nomas līgumi par Zemes vienību Nr.1 nav slēgti, un uz Zemes vienības Nr.1 izbūvēto īslaicīgās lietošanas būvi – autostāvvietu – izmanto biroju ēkā, kas atrodas uz blakus zemes gabala, strādājošo darbinieku automašīnu novietošanai.

[2.2] Zemes vienība Nr.1 ir funkcionāli saistīta ar biroju ēku, kas atrodas uz blakus esošās zemes vienības /Adrese B/ (kadastra /kadastra numurs B/, īpašnieks ir pieteicēja) (turpmāk – Zemes vienība Nr.2), līdz ar to Zemes vienībai Nr.1 nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nosakāms atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.496) 26.punktam.

[2.3] Gadījumi, kad apbūvētai zemes vienībai nosaka vienu lietošanas mērķi, ir norādīti Noteikumu Nr.496 26.punktā. Tulkojot minēto tiesību normu, jāvadās pēc likuma jēgas un mērķa, jo likumdevējs nevar tiesību normā uzskaitīt visas iespējamās situācijas. Nosakot nekustamā īpašuma lietošanas mērķus, iestādei ir jāvērtē visi lietošanas mērķu koda izvēles apstākļi, kā to paredz Noteikumu Nr.496 2.pielikums. No Noteikumu Nr.496 2.pielikuma atbildētājs konstatē, ka ir izdalāmi divu veidu automašīnu novietošanas laukumi: 1) tādi, kuru funkcionēšana (izmantošana) ir saistīta ar kādu konkrētu ēku, un šādai zemei zem automašīnu novietošanas laukumiem piemērojams tāds pats lietošanas mērķu kods, kāds ir ēkai, ņemot vērā ekonomisko darbību un faktu, ka būves ir savstarpēji saistītas (zemes vienībā dominējošā ekonomiskā darbība un būvju ekonomiskā saistība); 2) tādi, kuriem nav konstatējama saistība ar kādu konkrētu ēku.

Zemes vienībā Nr.1 dominējošā ekonomiskā darbība ir nepārprotami saistīta ar uz blakus esošās Zemes vienības Nr.2 esošo biroju ēku.

[2.4] Definējot nekustamā īpašuma lietošanas mērķu piemērošanu, likumdevējs ir vēlējies nodrošināt vienlīdzīgu nekustamā īpašuma lietošanas mērķu piemērošanu viena veida objektiem. Nosakot atšķirīgus nekustamā īpašuma lietošanas mērķus tajos gadījumos, kad konstatējama zemes vienībā dominējošā ekonomiskā darbība un būvju ekonomiskā saistība, piemēram, biroju, tirdzniecības vai sabiedriskas nozīmes ēku automašīnas novietošanas laukumi atrodas vienā zemes vienībā ar ēku vai arī tie izvietoti blakus esošā zemes vienībā, tiktu pārkāpts vienlīdzības princips.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pienākuma uzlikšanu Departamentam izdot

labvēlīgu administratīvo aktu, nosakot nekustamā īpašuma lietošanas mērķi „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas". Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Atbildētājs nepamatoti ir piemērojis Zemes vienībai Nr.1 nekustamā īpašuma lietošanas mērķi atbilstoši Noteikumu Nr.496 26.punktam, jo savstarpēji sasaistījis divas patstāvīgas zemes vienības. Abām zemes vienībām noteikti vienādi lietošanas mērķi, pamatojot to ar uz zemes vienībām izvietoto būvju ekonomisko saistību, neievērojot to, ka katru zemes vienību raksturo cits Noteikumu Nr.496 2.pielikumā ietvertais nekustamā īpašuma lietošanas mērķu paskaidrojums.

[3.2] Noteikumu Nr.496 26.punkts nav piemērojams attiecībā uz Zemes vienību Nr.1, jo tas neparedz, ka zemes vienībai, kurai ir piešķirts patstāvīgs kadastra numurs un kura ierakstīta atsevišķā zemesgrāmatas nodalījumā, varētu tikt piemērots kādai citai zemes vienībai noteiktais nekustamā īpašuma lietošanas mērķis sakarā ar zemes vienības dominējošās ekonomiskās darbības saistību ar uz citas zemes vienības esošu būvi.

[3.3] Kritērijam katras atsevišķās zemes vienības lietošanas mērķa noteikšanai ir jābūt konkrētās zemes vienības pašreizējās izmantošanas veidam (Noteikumu Nr.496 2.punkts), kas ir objektīvi konstatējams. Vadoties no citiem kritērijiem, nekustamo īpašumu lietošanas mērķu noteikšana kļūtu par vietējās pašvaldības subjektīvos vērtējumos balstītu pasākumu, kas vērsts uz pašvaldības finansiālo interešu ievērošanu.

[3.4] Piemērojot Noteikumu Nr.496 26.punktu attiecībā uz Zemes vienību Nr.1, atbildētājs ir patvaļīgi paplašinājis minētās tiesību normas piemērošanas robežas, attiecinot to uz gadījumiem, kuros likumdevējs nemaz nav paredzējis to piemērot. Tā kā Lēmums ir pamatots ar tiesību normu, kas attiecīgajā gadījumā nav piemērojama, ir pārkāpts tiesiskuma princips un likuma atrunas princips.

[3.5] Zemes vienības Nr.1 stāvoklis dabā un faktiskais tā izmantošanas veids atbilst Noteikumu Nr.496 2.pielikumā ietvertajam speciālā lietošanas mērķa „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" paskaidrojumam – transporta līdzekļu īslaicīgai, regulārai vai nepastāvīgai novietošanai paredzēti iežogoti, dabā nodalīti laukumi un teritorijas –, proti, Zemes vienība Nr.1 ir iežogota un dabā uzskatāmi nodalīta teritorija, kā arī to automašīnu novietošanai lieto biroja ēkā strādājošie darbinieki (Zemes vienības Nr.1 nožogoto daļu), kā arī biroja ēkas apmeklētāji (nenorobežoto, bet dabā marķēto daļu). Līdz ar to uz Zemes vienību Nr.1 kā atsevišķu zemes vienību nevar attiecināt Noteikumu Nr.496 1.pielikumā ietverto lietošanas mērķi „Komercdarbības objektu apbūve", un Zemes vienībai Nr.1 jāpiemēro Noteikumu Nr.496 1.pielikumā „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija" izdalītais speciālais nekustamā īpašuma lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105, grupa „Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme").

[3.6] Atbilstoši Noteikumu Nr.496 27.punktam nav ņemama vērā atbildētāja atsaukšanās uz vienlīdzības principa ievērošanas nepieciešamību, pieņemot Lēmumu. Arī tiem nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuriem piederošie automašīnu novietošanas laukumi atrodas vienā zemes vienībā ar ekonomiski saistīto ēku, ir dota tiesiska iespēja panākt vairāku lietošanas mērķu noteikšanu šai zemes vienībai, nodalot atbilstošās zemes vienības platības. Līdz ar to likumdevējs ir nodrošinājis citu privātpersonu tiesiskās intereses mazāk aizskarošu iespēju noteikt vienlīdzīgus lietošanas mērķus viena veida objektiem, tādēļ vienlīdzības principa ievērošanai nav nepieciešams pasliktināt pieteicējas un tai līdzīgo personu stāvokli, nosakot vienu lietošanas mērķi atsevišķām zemes vienībām ar atšķirīgu pašreizējās izmantošanas veidu.

[4] Departaments pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādīto, un lūdz pieteikumu noraidīt pilnā apjomā.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2014.gada 5.marta spriedumu pieteikumu apmierinājusi, atceļot Lēmumu un uzdodot Departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru Zemes vienībai Nr.1 visā tās platībā 3625 m^2 tiktu noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas „11-Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme" nekustamā īpašuma lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105) no 2013.gada 8.janvāra, ievērojot turpmākos apsvērumus.

[5.1] Lietošanas mērķa piešķiršana ir tā identificēšana jeb konstatēšana atbilstoši attiecīgā zemes gabala izmantošanas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem. Tādēļ iestādes lēmums, ar kuru tiek mainīts (noteikts) lietošanas mērķis, ir uzskatāms par konstatējošo administratīvo aktu. Tā kā ar Lēmumu ir mainīts lietošanas mērķis, pieteicēju pieteikums tiesā jāizskata kā pieteikums par labvēlīga (konstatējoša) administratīvā akta izdošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 18.septembra sprieduma lietā Nr.SKA237/2013 15.punktu*).

Līdz ar to precizējams ierosinātās administratīvās lietas priekšmets, norādot, ka administratīvā lieta ierosināta par pienākuma uzlikšanu Departamentam izdot pieteicējai labvēlīgu (konstatējošu) administratīvo aktu, nosakot Zemes vienībai Nr.1 lietošanas mērķi „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

[5.2] Zemes vienība Nr.1 kā atsevišķs nekustamā īpašuma objekts nostiprināta Zemesgrāmatā 2007.gada 8.novembrī. Zemes vienība Nr.1 ir reģistrēta Nekustamo īpašumu valsts kadastra informācijas sistēmā un tai piešķirts kadastra apzīmējums. Līdz ar to tiesa no Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 1.panta 11. un 12.punkta un 9.panta pirmās daļas secinājusi, ka Zemes vienība Nr.1 minētā likuma un Noteikumu Nr.496 izpratnē no 2007.gada 8.novembra ir zemes vienība, nevis zemes vienības daļa.

[5.3] Lietā nepastāv strīds, ka atbilstoši Noteikumu Nr.496 14.1.apakšpunktam Zemes vienība Nr.1 ir apbūvēta zemes vienība un Zemes vienībai Nr.1 ir jāmaina ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2007.gada 19.oktobra lēmumu Nr.PIP-07-9784-1s/08-05-01 noteiktie nekustamā īpašuma lietošanas mērķi: piekrītošajai zemes platībai 3011 m^2 – „Sešu līdz sešpadsmit stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve" (kods 0703), piekrītošajai zemes platībai 614 m^2 – „Dabas pamatnes, parki, zaļās zonas un citas rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļautā saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikācijā norādīta lietošanas mērķa" (kods 0501).

Uz Zemes vienības Nr.1 atrodas īslaicīgas lietošanas būve – autostāvvieta, kura saskaņā ar 2010.gada 20.augusta aktu pieņemta ekspluatācijā. Ņemot vērā, ka Zemes vienībai Nr.1 nav nodalītu platību un atbilstoši aktam par nodošanu ekspluatācijā īslaicīgās lietošanas būve – autostāvvieta – aizņem visu Zemes vienības Nr.1 platību – 3625 m^2, Zemes vienībai Nr.1 ir nosakāms viens lietošanas mērķis visā tās platībā atbilstoši Noteikumu Nr.496 26.1.apakšpunktam.

[5.4] Atbildētājs Lēmumā lietošanas mērķa maiņu pamatojis ar Noteikumu Nr.496 26.2.apakšpunktu un norādījis uz Zemes vienības Nr.1 ekonomisko saistību ar uz Zemes vienības Nr.2 izvietoto biroju ēku. Tiesa no Ģenerālplāna ēku un būvju eksplikācijas, tehniski ekonomiskajiem rādītājiem un zemes gabala izvietojuma shēmas konstatējusi, ka abās zemes vienībās esošās būves ir savstarpēji saistītas, tomēr atzinusi, ka tas nemaina faktu, ka Zemes vienība Nr.1 un Zemes vienība Nr.2 ir atsevišķas zemes vienības un līdz ar to atsevišķi nekustamie īpašumi, neatkarīgi no tā, ka tiem ir viens un tas pats īpašnieks.

[5.5] Atbildētājs ir paplašinājis Noteikumu Nr.496 26.2.apakšpunkta piemērošanas robežas, attiecinot to arī uz divām atsevišķām blakus esošām zemes vienībām, Zemes vienības Nr.1 lietošanas mērķi saistot ar Zemes vienībai Nr.2 noteikto lietošanas mērķi un rīkojoties identiski situācijai, ja šīs abas zemes vienības būtu noteiktas kā viens nekustamā īpašuma objekts.

Noteikumi Nr.496 izdoti saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 9.panta trešo daļu, taču no likuma mērķa (likuma 2.pants) neizriet atbildētāja tiesības kādam no lietošanas mērķiem piešķirt prioritāti salīdzinoši ar kādu citu lietošanas mērķi.

No Noteikumu Nr.496 27.3.apakšpunkta, Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 16.panta 1.punkta, 18.^{1}panta, 19. un 24.panta konstatējams, ka Zemes vienības Nr.1 un Zemes vienības Nr.2 apvienošanu, attiecīgi tās nosakot kā vienu nekustamo īpašumu, varētu ierosināt tikai šo nekustamo īpašumu īpašnieks, konkrētajā gadījumā pieteicēja, nevis vietējā pašvaldība.

[5.6] No likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta pirmās daļas izriet, ka nekustamā īpašuma nodokļa likmi nosaka pašvaldība atbilstoši nekustamā īpašuma kadastrālajai vērtībai. Ministru kabineta 2006.gada 18.aprīļa noteikumu Nr.305 „Kadastrālās vērtēšanas noteikumu" 75.punktā noteikta formula apbūves zemes kadastrālās vērtības aprēķinam. No formulas secināms, ka zemes kadastrālā vērtība ir proporcionāla apbūves zemes bāzes vērtībai, kas savukārt ir atkarīga no lietošanas mērķa.

Zemes vienībai Nr.1 pašreizējais lietošanas mērķis lielākajā tās platības daļā (3011 m^2 no 3625 m^2) ir noteikts kā sešu līdz sešpadsmit stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve (kods 0703). Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 1.oktobra noteikumu Nr.1022 „Noteikumi par kadastrālo vērtību bāzi 2014.gadam" (turpmāk – Noteikumi Nr.1022) 3.1.apakšpunktu kadastrālo vērtību bāzi dzīvojamās apbūves nekustamo īpašumu grupai veido zemes bāzes vērtības (6.pielikums).

Zemes vienība Nr.1 ietilpst Dzīvojamo māju apbūves zonējuma zonā 3-01000-012, Rūpnieciskās ražošanas objektu apbūves zonējuma zonā 4-01000-052, Komercobjektu apbūves zonējuma zonā 5-01000-012.

Aplūkojot iespējamās bāzes vērtības, kādas Zemes vienībai Nr.1 varētu tikt piemērotas saskaņā ar Noteikumiem Nr.1022, tiesa secinājusi, ka, mainot lietošanas mērķi Zemes vienībai Nr.1 uz „Komercdarbības objektu apbūve" (kods 0801), Zemes vienības Nr.1 kadastrālā vērtība ievērojami pieaugs gan salīdzinoši ar pašreizējo Zemes vienībai Nr.1 noteikto kadastrālo vērtību, gan salīdzinoši ar Zemes vienības Nr.1 kadastrālo vērtību, kas tai tiktu noteikta kā zemes vienībai ar lietošanas mērķi „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

Tādējādi, mainot Zemes vienībai Nr.1 lietošanas mērķi uz „Komercdarbības objektu apbūve" (kods 0801), pieaugs pieteicējai maksājamais nekustamā īpašuma nodoklis par Zemes vienību Nr.1.

Tas nozīmē, ka ar Lēmumu pieteicējai tiks radītas nelabvēlīgas tiesiskas sekas, un līdz ar to minētais Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts.

[5.7] Vienlīdzības princips paredz, ka vienādos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos iestādes un tiesas izturēšanās ir jābūt vienādai, savukārt atšķirīgos apstākļos – atšķirīgai. Noteikumu Nr.496 26.2.apakšpunkts var tikt piemērots situācijā, ja nekustamajā īpašumā (vienā zemes vienībā) esošās būves, ņemot vērā to ekonomisko darbību, ir sasvstarpēji saistītas. Konkrētajā gadījumā ir divi atsevišķi nekustamie īpašumi, attiecīgi abas situācijas nav normatīvi vienādas un vienlīdzības princips nevar tikt piemērots.

[5.8] Departaments, piemērojot Zemes vienībai Nr.1 Zemes vienības Nr.2 lietošanas mērķi, ir patvaļīgi paplašinājis tiesību normas piemērošanas robežas, attiecinot to uz gadījumiem, kuros likumdevējs nemaz nav paredzējis to piemērot. Līdz ar to lietošanas mērķis „Komercdarbības objektu apbūves zeme" (kods 0801) Zemes vienībai Nr.1 ir neatbilstošs un Lēmums ir prettiesisks un atceļams, jo pieņemts pretrunā likuma atrunas principam.

[5.9] Tā kā Lēmums ir atceļams un esošais Zemes vienības Nr.1 lietošanas mērķis ir neatbilstošs un tādēļ maināms, tiesai jānoskaidro, kāds lietošanas mērķis ir nosakāms.

No Noteikumu Nr.496 2.pielikuma „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācijas struktūra un paskaidrojumi" izriet, ka zemes vienībām, kurās ir izvietoti automašīnu novietošanas laukumi, var tikt piemēroti divi lietošanas mērķi. Kā jau konstatēts, lietošanas mērķis „Komercdarbības objektu apbūves zeme" (kods 0801) Zemes vienībai Nr.1 ir neatbilstošs.

Otrs lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105) tiek piemērots transporta līdzekļu īslaicīgai, regulārai vai nepastāvīgai novietošanai paredzētos iežogotos, dabā nodalītos laukumos un teritorijās, un tas ir atbilstošs Zemes vienībai Nr.1. Lietā esošie attēli liecina par uz Zemes vienības Nr.1 izvietotās autostāvvietas izmantošanu transportlīdzekļu novietošanai, daļa teritorijas ir iežogota, daļa – norobežota.

No Noteikumu Nr.496 2.pielikumā esošā paskaidrojuma par lietošanas mērķa ar kodu 1105 piemērošanas gadījumiem neizriet, ka lietošanas mērķa piemērošana būtu saistāma ar to, kādu personu transportlīdzekļi tiek novietoti minētajos

laukumos un teritorijās. Līdz ar to tas, ka autostāvvietu izmanto AS DNB NORD bankas darbinieki un bankas klienti, konkrētajā gadījumā nevar ietekmēt lietošanas mērķa piemērošanu.

Tādējādi Zemes vienībai Nr.1 visā tās platībā ir nosakāms lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

[5.10] Kā jau norādīts, no zemes gabala lietošanas mērķa ir atkarīga zemes gabala kadastrālā vērtība un nodoklis. Tādēļ zemes īpašnieks (pieteicējs) var sagaidīt tās tiesiskās attiecības, kas nodibinātas ar iepriekšējo iestādes lēmumu par lietošanas mērķi, pārgrozījumu ar brīdi, kad izteikuši šādu prasījumu iestādei (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 18.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-237/2013 15.punktu*).

Ņemot vērā, ka pieteicēja ir iesniegusi Departamentam apstrīdēšanas iesniegumu par Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2012.gada 5.decembra lēmumu un lūgusi noteikt Zemes vienībai Nr.1 lietošanas mērķi „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105) 2013.gada 8.janvārī [iesniegumā – 2012.gada 8.janvāris], un Zemes vienība Nr.1 atbilst šim lietošanas mērķim arī no iepriekš minētā datuma, Zemes vienībai Nr.1 lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105) nosakāms no 2013.gada 8.janvāra.

[6] Departaments pārsūdzēja tiesas spriedumu, apelācijas sūdzībā izvirzot šādus argumentus sprieduma nepareizībai.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka Zemes vienībai Nr.1 nav bijis tiesiska pamata noteikt nekustamā īpašuma lietošanas mērķi „Komercdarbības objektu apbūve". Kā jau minēts, uz Zemes vienības Nr.1 esošā stāvvieta ir ekonomiski saistīta ar uz Zemes vienības Nr.2 esošo biroja ēku. Tiesai bija jāvērtē autostāvvietas ekonomiskā saistība ar biroja ēku. Tiesa gramatiski tulkojusi Noteikumu Nr.496 26.punktu, taču tā piemērošanā jāvadās pēc normas jēgas un mērķa.

Uz Zemes vienības Nr.1 esošā autostāvvieta tiek izmantota tikai vienam mērķim – uz Zemes vienības Nr.2 esošās biroja ēkas saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Uz to norāda arī satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu uzstādīšanas shēma /Adrese/, Rīgā, ar izvietotajām ceļa zīmēm organizējot satiksmes kustību uz Zemes vienības Nr.1 esošā stāvlaukuma izmantošanai.

Sekojot pieteicējas viedoklim, gadījumos, kad biroja ēka un autostāvvieta atrodas uz vienas zemes vienības, būtu nosakāms viens lietošanas mērķis, savukārt, ja biroja ēka atrodas uz vienas zemes vienības, bet autostāvvieta, kura tiek izmantota biroja ēkas darbības nodrošināšanai, atrodas uz citas zemes vienības, būtu nosakāmi dažādi lietošanas mērķi. Līdz ar to veidotos situācija, ka biroja ēkai, kurai autostāvvieta tieši tāpat kalpo saimnieciskās darbības nodrošināšanai, taču atrodas uz vienas zemes vienības, tiktu nostādīta nelabvēlīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar situāciju, kad biroja ēka un autostāvvieta atrodas uz dažādām zemes vienībām, proti, pieaugtu kadastrālā vērtība zemes vienībai un līdz ar to arī maksājamais nekustamā īpašuma nodokļa apmērs.

[7] Pieteicēja par apelācijas sūdzību paskaidrojusi, ka to uzskata par nepamatotu, ievērojot turpmāko.

[7.1] Likumdevējs nav paredzējis zemes vienības lietošanas mērķi noteikt, pamatojoties uz vērtējumu, ka kāda zemes vienība ir savstarpēji ekonomiski saistīta ar citu zemes vienību.

Zemes vienības Nr.1 stāvoklis dabā un faktiskais tās izmantošanas veids pilnībā atbilst lietošanas mērķim „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

[7.2] Atbildētājs nav atspēkojis tiesas konstatēto likuma atrunas principa pārkāpumu.

[7.3] Vispirms veicama tiesību normas gramatiskā iztulkošana, kas nosaka tiesību normas iztulkošanas iespējamās robežas lietoto jēdzienu vārdiskās jēgas ietvaros. Ja pēc gramatiskās iztulkošanas ir palikušas vairākas tiesību normas iespējamās nozīmes, tad šī norma jāskata kopsakarā ar pārējām tiesību normām, kas var tālāk sašaurināt gramatiskās iztulkošanas pieļautās nozīmju alternatīvas. Ja arī tiesību normas tulkošana kopsakarā ar pārējām tiesību normām nenorāda uz vienīgo normas nozīmi, jānoskaidro, kādi ir bijuši normas radīšanas vēsturiskie apstākļi un mērķis (*Jānis Neimanis. Ievads tiesībās//Rīga: zv. adv. J.Neimanis, 2004, 157.lpp.*).

Konkrētajā gadījumā Noteikumu Nr.496 26.punkta vārdiskais tvērums kopsakarā ar citām šajos noteikumos ietvertajām tiesību normām nesatur vairākas iespējamās tiesību normas nozīmes, līdz ar ko nav nepieciešams šo tiesību normu interpretēt ar teleoloģisko metodi, piešķirot šai tiesību normai jēgu, kas acīmredzami balstīta atbildētāja subjektīvā ieinteresētībā gūt ienākumus no nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem.

Tā kā ar atbildētāja piemēroto jēgas un mērķa interpretācijas metodi tiek sasniegts rezultāts, kas ir pretrunā ar likuma atrunas principu, šī interpretācijas metode konkrētajā gadījumā nevar tikt piemērota.

[7.4] Pieteicēja nepiekrīt atbildētāja paustajam viedoklim, ka, nepiemērojot Noteikumu Nr.496 26.punktu, veidotos situācija, kad biroja ēkas, kuras autostāvvieta atrodas uz viena zemes gabala, īpašnieks tiktu nostādīts nelabvēlīgākā situācijā, salīdzinot ar tāda zemes gabala īpašnieku, kuram piederošā biroju ēka un autostāvvieta atrodas uz dažādām zemes vienībām.

Gadījumā, kad autostāvvieta atrastos uz vienas zemes vienības ar saistīto biroju ēku, ir piemērojams Noteikumu Nr.496 4. un 27.punkts. Sistēmiski skatot Noteikumu Nr.496 26.punktu kopsakarā ar 4. un 27.punktu, secināms, ka arī tādai zemes vienībai, uz kuras izvietots gan automašīnu novietošanas laukums, gan ekonomiski saistītā ēka, var tikt noteikti vairāki zemes vienības lietošanas mērķi. Līdz ar to likumdevējs ir nodrošinājis citu, privātpersonu tiesiskās intereses mazāk aizskarošu iespēju noteikt vienlīdzīgus lietošanas mērķus viena veida objektiem un nav nepieciešams pasliktināt pieteicējas un tai līdzīgo personu stāvokli, nosakot vienu lietošanas mērķi atsevišķām zemes vienībām ar atšķirīgu reālo izmantošanas veidu.

Pieteicējas ieskatā tiesa pareizi norādījusi, ka Noteikumu Nr.496 26.2.apakšpunkts var tikt piemērots situācijā, ja

nekustamajā īpašumā (vienā zemes vienībā) esošās būves, ņemot vērā to ekonomisko saistību, ir savstarpēji saistītas. Konkrētajā gadījumā ir divi atsevišķi nekustamie īpašumi, attiecīgi abas situācijas nav normatīvi vienādas un vienlīdzības princips nevar tikt piemērots. Līdz ar to nav pamatota atbildētāja atsaukšanās uz nepieciešamību ievērot vienlīdzības principu.

[7.5] Nosakot Zemes vienības Nr.1 lietošanas mērķi, nav nozīmes satiksmes organizācijai attiecībā uz autostāvvietu un tā nav pretrunā ar Zemes vienības Nr.1 izmantošanas mērķi „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas". Tieši pretēji, uzstādītās ceļa zīmes drīzāk ir papildus pamatojums šāda lietošanas mērķa noteikšanai, jo informē satiksmes dalībniekus, ka Zemes vienība Nr.1 ir paredzēta transporta līdzekļu novietošanai.

Lietošanas mērķa piemērošana nav atkarīga no tā, kuru personu transporta līdzekļi tiek novietoti uz Zemes vienības Nr.1 izvietotajā stāvvietā.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, kā arī administratīvā procesa dalībnieku argumentus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[10] Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa, pamatojoties uz APL 307.panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (atreferējumu sk. šā sprieduma [5] punktā), un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

[11] Papildus par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāko.

Atbildētājs atsaucies uz apstākļiem, kas pierāda, ka Zemes vienība Nr.1 kalpo Zemes vienības Nr.2 vajadzībām.

Apgabaltiesa norāda, ka par šiem faktiem lietā nemaz nav strīda. Lietā tik tiešām ir nodibināts, ka uz Zemes vienības Nr.1 izbūvētā autostāvvieta tiek izmantota uz blakus esošās Zemes vienības Nr.2, kas pieder pieteicējai, biroja ēkā strādājošo darbinieku auto novietošanai, ko apstiprina pašas pieteicējas teiktais (*sk. atbildi uz iestādes vēstuli; lietas 25.lapa*), Ģenerālplāns (*lietas 17.lapa*) un pierādījumi par ceļu satiksmes organizāciju Zemes vienībā Nr.1 (*sk. fotogrāfijas un informāciju no VAS „Latvijas Valsts ceļi"; attiecīgi lietas 36.-41.lapa un 58.-61.lapa*). Pieteicēja Zemes vienību Nr.1 nav nevienam iznomājusi (*lietas 25.lapa*).

Tajā pašā laikā nav arī strīda par to, ka Zemes vienība Nr.1 un Zemes vienība Nr.2 ir atsevišķas un patstāvīgas zemes vienības, tāpat nav strīda, ka Zemes vienība Nr.1 atbilst Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 1.panta 11.punkta definīcijai, proti, ka zemes vienība ir Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēts norobežots zemesgabals, kam piešķirts kadastra apzīmējums (proti, tā nav zemes vienības daļa, kā tas noteikts Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 1.panta 12.punktā).

Noteikumu Nr.496 26.punkts noteic, ka *zemes vienībai*, uz kuras atrodas būves un kurai zemes plānā nav nodalītu platību, vienu lietošanas mērķi nosaka, ja: 26.1. uz zemes vienības vai zemes vienības daļas atrodas viena vai vairākas būves, kas pēc būves galvenā lietošanas veida un telpu grupu lietošanas veida (ēkām ar izvērtējamām telpu grupām) atbilst vienam lietošanas mērķim; 26.2. nekustamajā īpašumā esošās būves, ņemot vērā ekonomisko darbību, ir savstarpēji saistītas un tās izmanto vienam lietošanas mērķim (piemēram, ražošanas objekti, slimnīcas, degvielas uzpildes stacijas, tirdzniecības centri ar autostāvvietām).

Minētā norma ir attiecināma uz vienu patstāvīgu zemes vienību, nevis uz divām vai vairākām patstāvīgām zemes vienībām, kā tas ir konkrētajā gadījumā. Citiem vārdiem, norma noregulē jautājumu par nekustamā īpašuma lietošanas mērķa noteikšanu vienas zemes vienības ietvaros.

Tā kā konkrētajā gadījumā Zemes vienība Nr.1 un Zemes vienība Nr.2 ir atsevišķas un patstāvīgas zemes vienības, šī norma lietā nav piemērojama.

Apgabaltiesa nesaskata, ka, tulkojot Noteikumu Nr.496 26.punktu pēc tā jēgas un mērķa, varētu nonākt pie rezultāta, kas pārsniegtu normas un līdz ar to – likumdevēja gribas robežas.

Apgabaltiesa atgādina, ka Noteikumi Nr.496 vispār (ne tikai to 26.punkts) paredz, ka nekustamo īpašumu lietošanas mērķu noteikšana ir paredzēta tikai zemes vienības vai tās daļas robežās (Noteikumu 2.punkts), nerēķinoties ar citām zemes vienībām, kas atrodas blakus konkrētajai zemes vienībai, noteikto lietošanas mērķi. Tikai attiecībā uz zemes vienības daļai nosakāmo lietošanas mērķi ir paredzēts, ka lietošanas mērķim ir jāsakrīt ar kādu zemes vienības lietošanas mērķi (Noteikumu 7.punkts).

Tāpat jānorāda, ka Noteikumu Nr.496 17.punkts paredz gadījumus, kad ierosina lietošanas mērķa maiņu. Noteikumu 17.1.apakšpunkts noteic, ka lietošanas mērķa maiņu ierosina, ja zemes vienībai ar vairākiem lietošanas mērķiem tiek pievienota zemes vienība vai daļa no blakus esošas zemes vienības. Savukārt 17.2.apakšpunkts paredz, ka lietošanas mērķa maiņu ierosina zemes vienībai ar vairākiem lietošanas mērķiem, ja no tās atdala jaunu zemes vienību.

No minētajām tiesību normām skaidri izriet, ka to, kāds būs zemes vienības nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, noteic pašas zemes vienības raksturojošie rādītāji, nevis blakus esošo zemes vienību raksturojošie rādītāji, jo pretējā

gadījumā zemes vienību apvienošanas vai sadalīšanas rezultātā nebūtu pamata no jauna noteikt nekustamā īpašuma lietošanas mērķus.

Attiecībā par argumentu saistībā ar vienlīdzības principa pārkāpumu apgabaltiesa jau pievienojās pirmās instances tiesas apsvērumiem. Papildus apgabaltiesa norāda, lai netiktu pieļauts vienlīdzības principa pārkāpums, atbildētājam visos gadījumos būtu stingri jāpieturas pie tiesību normās noteiktajiem ietvariem, kas secīgi nodrošinātu vienlīdzības principa ievērošanu.

[12] Pieteicēja ir lūgusi izdot labvēlīgu konstatējošo administratīvo aktu. Pirmās instances tiesa pieteikumu ir apmierinājusi, un apgabaltiesa pirmās instances tiesas apsvērumiem ir pievienojusies.

Tajā pašā laikā pārbaudāms, vai uz lietas izskatīšanas pabeigšanas brīdi nebija mainījušies lietas tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas varētu ietekmēt pieteicējas tiesības saņemt labvēlīgu administratīvo aktu.

Atsaucoties uz apgabaltiesas aicinājumu sniegt informāciju, vai nav mainījušies lietas faktiskie apstākļi, gan pieteicēja, gan arī atbildētājs 2015.gada 10.martā (vēstules tiesā saņemtas 2015.gada 12.martā) apstiprināja, ka lietas faktiskie apstākļi nav mainījušies (*lietas 71. un 73.lapa*).

Apgabaltiesa no lietā piemērojamiem tiesību aktiem nekonstatē, ka lietā nozīmīgās tiesību normas kopš pirmās instances tiesa pabeidza lietas izskatīšanu pēc būtības būtu mainījušās.

Atbildētājs apelācijas sūdzībā nav arī iebildis pret pirmās instances tiesas vērtējumu saistībā ar izdodamo labvēlīgo administratīvo aktu.

Līdz ar to apgabaltiesai arī brīdī, kad tā pabeidza lietas izskatīšanu pēc būtības, nav pamata nonākt pie citiem secinājumiem, kas būtu pretēji pirmās instances tiesas secinājumiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt SIA „Skanstes 12" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Finanšu departamentam izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

Konstatēt, ka zemes vienība /Adrese A/ kadastra apzīmējums /numurs/ (kadastra Nr./numurs/) visā tās platībā 3625 m^2 atbilst nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas „11-Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme" nekustamā īpašuma lietošanas mērķim „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105).

Uzlikt pienākumu Rīgas domes Finanšu departamentam izdot administratīvo aktu, ar kuru zemes vienībai /Adrese A/, kadastra apzīmējums /numurs/(kadastra Nr./numurs/) visā tās platībā 3625 m^2 tiktu noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas „11-Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme" nekustamā īpašuma lietošanas mērķis „Atsevišķi nodalītas atklātas autostāvvietas" (kods 1105) no 2013.gada 8.janvāra.

Uzlikt pienākumu atbildētājai Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt SIA „Skanstes 12" par pieteikumu samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* (divdesmit astoņi *euro* un 46 centi) apmērā.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente Dz.Amerika

S.Kanenberga

Tiesneses

D.Makarova